

Pel principal diccionari del XIX, el terme 'cataláunich' es refereix als catalans antics

Autor: Bel·lònides

Data de publicació: 13-02-2021

El «Diccionari de la Llengua catalana» d'En Pere Labèrnia (1888) inclou el terme «Cataláunich», que defineix com a «pertanyent a l'antiga Catalunya» i relaciona el concepte amb els «Camps Cataláunichs». Article d'En Bel·lònides al blog «Història Usurpada» del 9 de febrer d'enguany.

El Diccionari de la llengua catalana ab la correspondencia castellana, coordinat per en Pere Labèrnia i Esteller, publicat el 1888 per l'Editorial Espasa, al seu volum primer, a la pàgina 362, inclou el terme Catalaunich, que defineix com «pertanyent a l'antiga Catalunya». I com si fos poca cosa, acte seguit relaciona el concepte amb els Camps Cataláunichs, exactament igual escrit, i detalla que aquest fou l'escenari on Àtila, rei dels huns, fou derrotat, en una inequívoca referència al territori del poble gal que coneixem com a catalauni gràcies al testimoni de les antigues cròniques romanes que ja hem analitzat en aquest web.

D'aquesta manera, el diccionari relaciona amb tota naturalitat el terme cataláunich, que defineix els antics catalans, amb els camps cataláunichs, habitats pel poble dels gals catalauni, de la Belgica Secunda.

No deixa de sorprendre que al segle XIX s'acceptés amb tanta naturalitat l'origen catalàunic dels catalans, quan veiem que els historiadors actuals s'entesten, sense cap mena de justificació, a evitar relacionar uns i altres catalans.

En tot cas, l'equip de La Història Usurpada recull metòdicament els llegats dels diversos historiadors i erudits que no han dubtat d'aquesta relació, a fi i objecte d'evidenciar que l'ocultació de l'evident relació de parentesc entre els gals catalauni i els antics catalans peninsulars és una anomalia excepcional dels 'experts' acadèmics universitaris del

segle XX.

Com que les raons d'aquesta actitud difícilment es poden trobar en l'argumentació històrica, caldrà cercar-los en altres motivacions, de tipus més aviat polític i, en tot cas, fora del context científic.

Pere Labèrnia i Esteller

En Pere Labèrnia i Esteller va ser un lexicògraf, gramàtic i humanista valencià, nascut a la vila de Traiguera, el 1802, i establert a Catalunya. Doctorat en Lletres el 1828. El 9 d'agost de 1836 va ingressar a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona com a membre honorari adscrit a la secció Literària. Pere Labèrnia, als 25 anys fundà el Col·legi de Sant Pere. A més, Labèrnia va ser director de la Institució, agregada a la Universitat Literària de Barcelona. Morí el dia 28 de juny de 1860, a la vigília del seu sant. Molt pocs es van assabentar de la seva defunció, ja que Labèrnia havia viscut retirat i entregat per complet als seus estudis.

La seva popularitat i competència com a entès filòleg i bon creador de diccionaris s'estengué ben aviat per tot arreu. Això explica que rebés les proposicions d'un particular per a mamprendre la formació d'un Diccionario manual de la lengua castellana con la correspondencia latina, aquest sent més amanós i de menys dispendi, per a satisfer els desitjos de la joventut estudiosa. Labèrnia no es féu pregar i emprengué la nova tasca, i en 1850 va veure la llum a Barcelona aquest diccionari. A més a més, tres anys després, en 1853, va aparèixer un altre Diccionario manual de la lengua latina con la correspondencia castellana, o sigui, la segona part de l'anterior.

El diccionari de Labèrnia, referent al segle XIX

El diccionari de Labèrnia, referent al segle XIX, fou un referent en la lexicografia bilingüe i plurilingüe entre el castellà i el català amb diversos motius. En primer lloc, perquè el lèxic de la Renaixença, que va mantenir un cert prestigi i autoritat fins a la publicació del Diccionari de la llengua catalana de Pompeu Fabra, ja en el segle xx, va ser el que contenia el diccionari de Labèrnia. Cal considerar també que el diccionari de Labèrnia va ser l'únic que va tindre acceptació general. És el diccionari de base de la lexicografia actual i la seva influència es va estendre als diccionaris de referència del segle xx, tant monolingües com bilingües (en aquest sentit destaca la seva influència en les fonts del Diccionari català-valencià-balear d'Antoni M- Alcover).

A més a més, el diccionari de Labèrnia va constituir el referent i l'autoritat més sòlids de la llengua catalana fins a la publicació, el 1932, del Diccionari General de la Llengua Catalana de Pompeu Fabra, justament l'any en què els usuaris valencians de la llengua catalana se sumaven a la unitat ortogràfica amb les Normes Ortogràfiques de Castelló. D'aquesta manera, es pot tindre idea de com Labèrnia resulta ser un dels personatges més importants de la història de la llengua catalana. L'esmentat diccionari fou imprès el 1839, format per dos grans volums en quart; se'n feren dues edicions més en 1864 i 1888.

9.2.21

Bel·lònides

Història Usurpada

<https://historiausurpada.blogspot.com/2021/02/Pel-principal-diccionari-del-XIX-el-terme-Catalaunich-refereix-als-catalans-antics-i-als-gals-catalauni.html>